

KÖZHÍR

III. 14. A KÖZLEKEDÉSMÉRNÖKI KAR KISZ SZERVEZETÉNEK LAPJA VIII. félv. 5. szám.

MÁRCIUS 15. 1979

Magyari Lajos

VAN OLYAN FÖLD

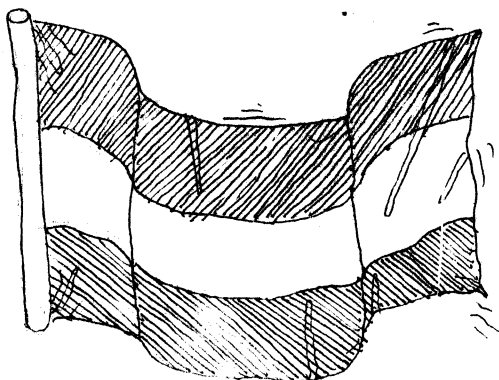
Van olyan föld, kinek fiává lenni
nem kényszer, de jó, de kell,
van olyan föld, mely értelmünknek
nem himnuszt - parancsot énekel.

Van olyan föld, egy keserű-édes,
kit megtagadhat bár az ostoba...
Van olyan föld, ki édesanyánk lett,
életet adó, sosem mostoha.

Van olyan föld, mely parance-osztó
szükségek máglyás századain át
élni tanította elporló eleinket
megtartani itt - portát és hazát.

Van olyan föld, mibe boldogan
megtérnek futók és számkivetettek -
a Házsongárdba vagy cserefák alá,
de itt is, ott is - történelemnek.

Van olyan föld, melyen fölszikkra
lelkünknek lelke, legegzebb lényegünk,
egy föld, hol eltűnik félelem,
hol nem csak születünk s temetkezünk.

VÉRANÁS

VIET-

NAM?

NAM

MÁRCIUS 22. 8⁰⁰ - 20⁰⁰
KRUSPÉR NAGYTEREM

MÁRCIUS 27. 8⁰⁰ - 14⁰⁰
DÍSZTEREM

RÉSZLETEN

Dr. Lévai Zoltán:

GONDOLATOK A FELSŐFOKÚ MŰSZAKI SZAK-
EMBERKÉPZÉS KORSZERŰSÍTÉSÉRŐL
c. cikkéből

Köztudomású, hogy a mérnök-képzés nem szorítkozhat csupán elméleti ismeretek nyújtására, hanem egyrészt alkalmazási készségeket, másrészt mérnöki szemléletet kell kifejlesztenie.

A széleskörű elméleti megalapozás önmagában semmit sem ér, hiszen a cél nem a semminek, hanem a konkrét mérnöki alkotó munkának a megalapozása. A mérnök-képzés csak akkor felel meg céljának, ha az elméletet és a gyakorlatot ötvözi, ha a gyakorlati munkát általánosítja, az elméletet pedig konkretizálja. Ez messzemenően nem az elmélet háttérbeszorítását jelenti, hanem pusztán azt, hogy az elméletet nem szabad elválasztani tényleges funkciójától.

E felismerés következetes figyelembevételéből nemcsak az következik, hogy a tanterveknek az elméleten kívül tartalmazniuk kell alkalmazási lehetőségeket és gyakorlati ismereteket is, hanem ezek az ismeretek és lehetőségek a tanterven belül sem szakadhatnak el egymástól, dialektikus egységüket a képzés teljes folyamatában biztosítani kellene. Törekedni kellene arra, hogy az elméleti és a gyakorlati, az általános és a konkrét ismeretek át-meg átszövjék egymást, lehetőleg az egyes tantárgyakon belül is. A probléma megoldásához az első lépés lehet egyes elméleti tantárgyak átvitele a felsőbb évfolyamokra, a konkrét ismereteket is tartalmazó szaktárgyak egy részének pedig korábban kezdődő oktatása. Ez a folyamat megindult, ezt erősíteni kellene, s el kellene érni, hogy a különböző jellegű tantárgyak és ismeretek lehetőleg elejétől végig párhuzamosan fussanak. Nem valószínű, hogy belátható rövid időn belül ennél tovább lehessen menni. Az ideális ugyanis az lenne, ha az elméleti és a gyakorlati tantárgyak összefonódnának, egymásba olvadnának.

Probléma azonban nemcsak az elmélet és a gyakorlat viszonyában

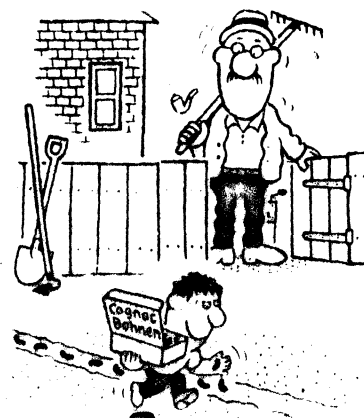
van, hanem az általános és a konkrét ismeretek egymáshoz való kapcsolódásában is. Ősrégi kérdés: az általánostól haladjunk a konkrét felé, vagy fordítva. Az előbit deduktív, a másodikat induktív módszernek nevezik.

A mai tantervek alapvetően deduktív felépítésűek. Az első két-három évben túlnyomórészt általános, elvont ismereteket oktatunk, s a képzés vége felé jelennek meg a konkrét ismeretek, elsősorban a szaktárgyak keretében.

A deduktív tantervnek súlyos hátrányai vannak, amelyek főleg az elit oktatásnak tömegoktatássá való átalakulása után kezdtek kiütöközni. A szakmai motiváció hiánya az első években a hallgatókat kiábrándítja a tanulásból. Az általában, absztrakt ismeretek tömény adagolása a mérnöki beállítottságú hallgatókat túlterheli, ez a hátrányos helyzetű tanulókat különösen sújtja. A konkrét /főleg szakirányú/ ismeretekből elszakított és túl korán leadott absztrakt ismeretek semmihez sem tudnak kötődni, mire alkalmazásukra sor kerülne, rég elfelejtik. Az ismeretközlés szűkülése az általánostól a konkrét szakmai ismeretekig egyúttal a hallgatók szemléletét is beszűkíti öt év alatt, így a szakosítás hátrányait felfokozza.

Az induktív tanterv elvileg a deduktívnaak a fordítottja: a képzés elején kizárólag konkrét problémák, jelenségek kivitelezett megoldások ismertetése folyik, majd fokozatosan kifejtik a köztük lévő átfedéseket, közös problémákat, a szabályokat, eljárásokat általánosítják, megismertetik az alapvető törvényszerűségeket, az elméleti alapokat. Ez a módszer lényegében az ember ösi természetes tanulási módjának, a csecsemő és a kisgyermek ismeretszerzésének felel meg. Az induktív tanterv hatásfoka valószínűleg rossz lenne, az átadott illetve elsajátított ismeretek mennyisége kevésnek bizonyulna. A másik súlyos hátránya az lenne, hogy nem venné figyelembe a tanulóban korábban kialakult absztraháló képességet, illetve a már meglévő absztrakt ismereteket.

(Következő számunkban folytatjuk)

ÉT

Tudod-e már, hogy mit fogsz csinálni nyáron? Ha nem, akkor adunk egy tippet!

Forgasd a BME KISZ építőtábori tájékoztatóját, melynek végén már egy előjelentkezési lapot is találhatsz!

Karunk hallgatóit elsősorban Kis-kunlacházára várjuk, ahol a vegyészekkel és orvosos lányokkal együtt szedhetik a szép piros meggyet.

Néhány szó erről a táborról. Az elhelyezés fadobogókra helyezett sátrakban történik, a meggyes közepén. A romantikus környezetbe legkevésbé a hideg-meleg vízzel felszerelt zuhanyzó illeszkedik be. Az is elképzelhető azonban, hogy már ebben az évben átadják nekünk a hűtőházból átalakított új épületet.

A munka természetesen meggyeszedés, reggel hattól, délután kettőig.

A normán felüli meggyemennyiségért az idén is rengeteg sörjegyet szeretnénk kiosztani.

Mivel a Duna kb. 500 m-re van a tábortól, jól ki tudjátok majd használni a táborhoz tartozó öt darab csónakot is. Ha valakinek nincs kedve úszni /esetleg nem tud /, akkor sem unatkozhat, mert a táborban két pingpongasztal, tollaslabdapálya, csocsó, TV-foci várja. Esténként Cintula discó, filmvetítések, pol-beat együttesek szórakoztatják a táborozókat. S mindehhez az energiát a napi négyeszeri étkezés biztosítja!

A turnusok első vasárnapjain busz-kirándulást szervezünk a Szeliditóhoz.

Lacházán kívül jelentkezhetek még nemzetközi és cseretáborokba is. Reméljük nyáron találkozunk!

Folyamatos számonkérés

KV segédanyag

- 1./Meg lehet-e ítélni az új oktatási rend hatását a képzés színvonalára? Ha igen, hogyan befolyásolta azt. Növekedtek-e a hallgatókkal szemben támasztott tanulmányi követelmények?
 - 2./Sikerült-e az új oktatási rendből adódó megnövekedett oktatási feladatok ellátásának személyi és anyagi feltételeit biztosítani?
 - 3./Hogyan hatott az új oktatási rend bevezetése a kar alappadatainak elvégzésére /oktatási, ezen belül az oktatásmódszertani fejlesztő tevékenység, nevelőmunka, tudományos munka, ipari megbízásos tevékenység/?
 - 4./Hogyan hatott az új oktatási rend a hallgatók tanulmányi fegyelmére? Milyen módon befolyásolta a hallgatók élet- és munkakörülményeit?
 - 5./Milyen változást okozott az új oktatási rend az oktatók és más egyetemi alkalmazottak élet- és munkakörülményeiben?
VÉLEMÉNYEK
- 1/a. Nem lehet megítélni az új oktatási rend hatását a képzés színvonalára.
Ez egy bonyolult kérdés és csak hosszabb idő elteltével vizsgálható érdemlegesen.
Az viszont már megállapítható, hogy a hallgatókkal szemben támasztott követelmények nőttek. Ezen állítástunkat a 4. pont alatt támasztjuk alá.
- 2./Nem sikerült.
- 3./A Közlekedésmérnöki kar számára a tantervek tekintetében romlás tapasztalható /padlásszoba, rossz felszereltség/. Egyes órákon a szemléltető eszközök felhasználása kevés kivétellel nulla. A folyamatosan számonkért tárgyakhoz súlyozottan fontos a jó jegyzet, ami ma még sok helyen nem biztosított. Megítélésünk szerint az oktatók helyzete is nehezebbé vált így az állandó időzavar miatt a nevelés még jobban háttérbe szorult.
- 4./Az új okt. rend hatása a hallgatók életkörülményeire, az órarenden kívüli idő szempontjából.
Az új oktatási rendben az órarenden kívüli idő természetesen meg-

nőtt, de a hallgatók szabadideje jócskán lecsökkent.

A régi oktatási rendben az órarendi elfoglaltság általában 36 óra volt.

A 29-30 órás rendszerben a folyamatos számonkérés részvizsgájával együtt 31 órás órarendi elfoglaltságuk van. Az óraszámcsökkenés napi egy óra előnyt jelent a hallgatóknak. Ez pedig nem túl sok. Főként, ha figyelembe vesszük, hogy: Azt az anyagot, amit időhiány miatt nem adnak le, valamikor el kell sajátítani. Ezt meg is követelik tőlünk, amit mi is természetesen tartunk. Azon órák anyagát, amelyek csak a katalóguskényszer miatt látogatottak /a gyenge színvonal következtében/ szintén ott-hon kell feldolgozni.

Megnőtt a zh-k száma, és a folyamatos számonkérés zh-ira sokkal több időt kell fordítani.

Sajnos a gyakorlat azt mutatja, hogy az órarenden kívüli délelőtti órákat a hallgatók rosszul használják ki, mondván, hogy nagyobb volumenű munkába nem érdemes belefogni, hiszen délben már el kell indulni a délutáni órákra. Egy ilyen napon délelőtt is kicsi a hatásfoka és az este 6-8-ig tartott előadási órákon is.

Az új oktatási rend hatása a hallgatók tanulmányi fegyelmére: Rendszeresebb időbeosztásra készíti a hallgatókat.

A folyamatos tanulás eredményeként jobban tudják követni az előadásokat. A keddi szabadnap negatívan befolyásolta a hangulatot a karon. /Rontotta a mozgalmi munkát is./ Több hallgató a szerdát, szombatot és a hétfőt jelölte meg ideális oktatásmentes napnak.

Egy gyenge színvonalú előadáson, ahol csak a katalógus miatt maradnak benn a hallgatók, nagy a fegyelmetlenség. Szintén es tapasztalható a 3 órás előadások utolsó órájában is, valamint az este 8-ig tartó előadásokon, ahol már igen nehéz koncentrálni.

Úgy gondoljuk, hogy a beadási határidőket jobban betartanák, ha a feladatokat az év elején megkapnák. Pozitívan befolyásolná a mun-

kakedvet egy gondosabb tervezéssel elkészített követelményrendszer, amely elkerülné a terheléscsúcsokat

- 5./Jó néhány tanszék - mondván úgy is sok a szabadidejük - plusz feladattal látja el a hallgatókat. Ezek következtében a rendszer előnyeként oly sokat emlegetett művelődési, sportolási, önképzési lehetőségek úgy érezzük megcsappantak.

Intézetesítés

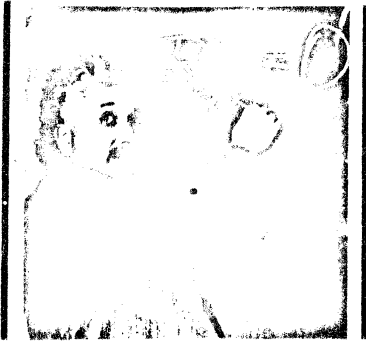
A fenti című cikkel kapcsolatban néhány dolgot pontosítani kellene:

1. A közeljövőben megalakuló Járműgépeszeti Intézetnek tagja lesz a Vasúti Járművek Tanszék is, nem lehet azó tehát bizonytalan idő múlva egy Vasútgépeszeti Intézetről. Egy esetleges harmadik intézet körvonalai azonban már tényleg kibontakoztak a jelenlegi Építő- és Anyagmozgató Gépek Tanszékre alapozva. Mindez összhangban van a kar távlati fejlesztési tervével, ami szakonként szervezendő intézeteket említi.
2. A jelenlegi intézet nem két, hanem három korábbi tanszék öszeszevadásából jött létre, a Közlekedésüzemi, a Közlekedésvillamosági és a Közlekedésgazdasági Tanszékéből, s ezeket ma osztályoknak hívják.
3. Az ismertetett intézeti modell megvalósítása még várat magára. A minisztérium ugyanis most foglalkozik az intézeti típuszabályzat kidolgozásával, ezért Dr. Horváth Károly és Dr. Pásztor Endre egyetemi tanárok javaslatára a Járműgépeszeti Intézet egyenlőre „hagyományos” szervezeti felépítésben kezdi el munkáját, várhatólag már ez év őszén. Ebben az új intézetben tehát - az új minisztériumi irányelvekig - megmarad a három tanszék / az Aero- és Termotechnika, a Gépjárművek és a Vasúti járművek / önállóága. Az irányítási rendszer is hagyományos lesz: igazgató, 1...3 igazgatóhelyettes, valamint három tanszékvezető.
4. A fenti körülmények miatt a cikkben felvázolt lehetőségek közül az új intézet egyenlőre nem mindegyiket tudja kiaknázni.

Dr. Lévai Zoltán

Köszönjük a hasznos kiegészítést.

- szerk. -

1879. március 14-én született századunk egyik legkiemelkedőbb tudósa
ALBERT EINSTEIN.

Ellenkérdőjelek

A kérdésekre néha jobb nem válaszolni, hanem újabb kérdéssel felelni, hãtha a kérdező is rájön a helyes válaszra. Nos, íme öt idézet Mile kolléga cikkéből, s a velük kapcsolatban felvetődő „ellenkérdésekből” néhány, talán nem is a legfontosabbak:

1. idézet: „Lényegében nem értem, miért kell nekem azt a két tárgyat folyamatosan tanulni, amit más választott ki?”

Először nézzünk néhány variációt erre a kérdéstípusra:

- Miért kell nekem azt a két tárgyat tanulni, amit más írt elő?

- Miért kell nekem olyan tanterv szerint tanulni, amit más állított össze?

- Miért kell nekem olyankor bejárni az egyetemre, amikor más akarja?

- Miért kell nekem olyan törvényeket betartani, amiket más alkotott?

- Miért kell nekem azt az életet leélni, amit más hozott létre?

Nos, hol kezdődik az abszurditás?

Egyébként hol van az leírva, hogy csak két tárgyat kell folyamatosan tanulni? Nem a folyamatos tanulás elérése volt mindig is törekvésünk középpontjában? Amiből még nincs folyamatos számonkérés, abból nem kellene folyamatosan tanulni? És különben is, ki döntse el, hogy miből akar valaki folyamatosan számonkérni, ha elvileg a hallgatónak amúgy is mindenből folyamatosan kellene tanulni? Vagy ugyanez a kérdés az idézett kérdés mintájára:

„Miért kell nekem azt a tárgyat folyamatosan számonkérni, amit én írok elő?”

Nos még egyszer: hol kezdődik az abszurditás?

Fő kutatási területei a speciális-, az általános relativitás, valamint a fényjelenség magyarázata, melyért Nobel-díjat kapott.

Einstein szavai:

Egyetlen tudós sem gondolkodik képletekben.

Az élet elragadó...Tetszik nekem. Ha azonban közölnék velem, hogy három óra múlva meg kell halnom, az igen kis hatást gyakorolna rám. Megfontolnám, miként hasznosíthatom legjobban hátralevő három órám. Aztán elrendezném papírjaimat, és nyugodtan lefeküdnék, hogy meghaljak.

És valóban így halt meg 1955 április 18-án.

2. idézet: „Tudom, hogy ez nagyon sok szervezési problémát vetne fel”.

Valóban tudja, hogy mennyit? Ha igen, reális lehetőséget lát a megoldásra? Próbált már meghirkózni hasonló súlyú problémával? Vagy csak a probléma felvetésében van gyakorlata, s csodálkozik, hogy azt mások nem oldják meg?

Szorosan ide kapcsolódik a

3. idézet: „...azért hívnak minket embereknek, hogy a nehézségekkel megküzdjünk...”

Valóban ezért? Ilyen egyszerű? S vajon az élőlények mely csoportjába tartoznak azok, akik nem tudnak a nehézségekkel megküzdni? S azok, akik nem akarnak megküzdni oktalan nehézségekkel?

4. idézet: „Ne lehessen a harmadik vagy negyedik zh-n az egész anyagot kérdezni, mert akkor... nehezítettük a hallgatók sorsát...”

Valóban nehezítettük? Annak is, aki az első zh anyagát megtanulta? Meg a második zh anyagát? Meg a harmadikét? Vagy csak annak, aki a tananyagnak eleve csak egy hányadát akarta megtanulni? Ha valaki tudja az egyszerűt, megnehezítjük a sorsát, ha többször ki kérdezzük? Ha valaki nem tudja, akkor arra nincs is szükség?

Nem hallottak arról az egyszeri diákról, aki vállalkozott arra, hogy a kínai nagyszótárból jelesre levizsgázik - feltéve, hogy soronként vizsgáztatják?

Egyébként végeztek olyan számításokat, hogy az utolsó zh milyen súlyosan befolyásolja a végleges osztályzatot? Ezt nem vetették össze azzal, hogy milyen tolerancia van az egyes osztályzatok ponthatárai között? Valóban teljesen kizárt a jó /jeles/ osztályzat akkor, ha négy jeles zh után az utolsó alégtelenre sikeredik?

Vagy az utolsó gyakorlatilag nem lehet elégtelen, ha az első négy jeles volt? Nos, nem kellene egy kicsit elgondolkozni azon, hogy az utolsó kumulatív /„göngyölített” anyag/ zh-t mégsem illene kisvizsgának rágalmazni? Illetve, nem kellene elgondolkozni azon, hogy a kumulatív zh-rendszer kinek kellemetlen, a becsületes, jó tanulónak, vagy a hanyagnak, a hazárdíróznak?

5. idézet: „Miért nem lehet nem elégtelen vizsgát megismételni?”

Valóban: miért nem lehet?

Természetesen akkor, ha már minden egyéb vizsga legalább elégséggessel zárult. Ilyenkor még azt is feleslegesnek tartanám, hogy az iv. esetleges negatív következményeivel /bukás, jegyrontás/ ijesztgessük a hallgatókat.

xx

Végül azért mégis megkérdezem: miért csak egy kérdése volt Mile kollégának a becsületes, jó tanulók érdekében? Miért azokra a problémákra pazaroljuk energiánkat, amelyek csak a kibukófélben lévő, vagy a kibukástól féltő diákoknak jelentenek problémát? Miért nem a „szürke átlag” és az annál jobb hallgatók állnak figyelmünk középpontjában?

Ami pedig a cikk elején lévő kijelentő mondatokat illeti, nos, én is kijelentő mondatokkal csatlakozom: nem kell attól félni, hogy a 26 óra belátható időn belül ismét 36 óra lesz. Én személy szerint véglegesnek tartom.

A feladat most az, hogy a megválasztott viszonyokhoz megkeressük az új módszereket is. Ez valóban olyan nehézség, amit le kell győzni. Ehhez kérjük a hallgatók segítségét is a hallgatók - a becsületes hallgatók - érdekében.

Varga Ferenc
adjunktus